

τῆς, ὁ μὲν πρῶτος ὡς ἀντιπρόεδρος τοῦ Δ. Σ., ὁ δὲ δεύτερος ὡς μέλος τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ὁ Γ. Παπαχατζάκης, ἐπιστήμων μὲ κῦρος εὐρὺ καὶ μὲ πνευματικὰς μερίμνας ἐξικνουμένας πολὺ πέραν τῆς ἐπιστήμης του, εἶχεν ἐργασθῆ μὲ ζῆλον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν τῆς Ἐταιρίας, χαρακτηριστικὸν δὲ εἶναι ὅτι κατὰ τὰς ἐπιθανατίους ὥρας του παρήγγελλεν εἰς τοὺς οἰκείους του νὰ ἐκτελέσουν μίαν σημαντικὴν πρὸς τὸ Μουσεῖον δωρεάν του, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχεν ὁ ἴδιος προλάβει νὰ ἐκτελέσῃ. Τὸν Κωνσταντῖνον Φασουλάκη συνδυάζοντα τὴν θεραπείαν τῆς καθαρᾶς ἐπιστήμης μὲ ἔντονον ἐκπαιδευτικὴν καὶ κοινωνικὴν δρασίαν, τὴν θετικότητα τοῦ στοχασμοῦ μὲ μίαν ιδιότυπον ἀλλὰ θερμοτάτην ἀγάπην πρὸς τὰ γράμματα καὶ τὰς τέχνας, τὸ τραχὺ ἐν τῇ πράξει μὲ τὸ τρυφερὸν ἐν τῇ ψυχῇ, ἔνδακρος ἀκόμη ἀναπολεῖ πάντων τῶν ἐταίρων ἢ μνήμη.

Η ΣΥΛΛΟΓΗ ΓΙΑΜΑΛΑΚΗ ΚΑΤΑ ΤΟ 1953

Τὸ λήξαν ἔτος ὑπῆρξεν ἐξαιρετικῶς εὐτυχές διὰ τὴν Ἀρχαιολογικὴν Συλλογὴν τοῦ Ἱατροῦ κ. Στυλιανοῦ Γιαμαλάκη, ἡ ὁποία ἐπλουτίσθη μὲ σημαντικὰ ἀντικείμενα. Οὕτω καὶ αἱ γενόμεναι κατὰ τὸ 1953 δι' ἀνασκαφῶν ἀνακαλύψεις καὶ τὰ τυχαῖα εὐρήματα, διὰ μέρους τῶν ὁποίων ἐπλουτίσθη ἡ Συλλογὴ, ἀποδεικνύουν ἀκόμη μίαν φορὰν ὅτι ἀνεξάντλητα εἶναι τὰ λείψανα τῶν παλαιῶν μεγάλων πολιτισμῶν τῶν διαδεχθέντων ἀλλήλους ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Κρήτης. Τὰ νέα ἀποκτήματα τῆς Συλλογῆς, κρητικὰ τὰ πλεῖστα ἐκτὸς δύο ἢ τριῶν τεμαχίων, εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

α) Χρυσᾶ κοσμήματα: 1. — Ζεῦγος ἐνωτίων ἐκ Κνωσοῦ εἰς σχῆμα περιστερῶν μὲ λεπτὴν συρματίνην καὶ κοκκιδωτὴν ἐργασίαν καὶ λυχνίτας, Δ' ἢ Γ' αἰῶνος π. Χ.

2. — Ζεῦγος ἐνωτίων ἐκ Γόρτυνος ἔχον κάτωθεν ροδάκων Νίκας περωτάς. Αἱ Νίκαι ὕψωνον διὰ τῆς χειρὸς ἀντιθεικῶς στεφάνους. Χρονολογεῖται κατὰ τὸν Γ' αἰῶνα π. Χ. (Πβ. ἀνάλογον ζεῦγος τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου ἐξ Ὀλοῦντος).

3. — Πέντε λεπτὰ φυλλάρια χρυσοῦ στρογγύλα ἐκ Μεσαρῶς, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔχει ἀποτυπωθῆ παράστασις ἐκ νομίσματος ἀρχαίου (Ὅμοιον φύλλον χρυσοῦ κολύπτον νόμισμα ἀπεκτήθη τελευταίως καὶ παρὰ τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου).

4. — Ἐνώτιον ἐκ Κνωσοῦ εἰς σχῆμα παιδαρίου Γ' π. Χ. αἰῶνος.

5. — Ἐνώτιον ἐκ Κνωσοῦ εἰς σχῆμα κεφαλῆς αἰγὸς Γ' π. Χ. αἰῶνος, ὡς τὰ τοῦ Catalogue of the jewellery in the British Museum πίν. XXXI ἀριθ. 1803 - 4.

6. — Ζεῦγος ἐνωτίων ἐκ Ρεθύμνης μετὰ παπυροειδοῦς θέματος.

7. — Ρομβοειδὲς ἔλασμα, ὡς τὰ καλούμενα mouthpieces τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου (αὐτ. πίν. III), ἔχον ἔκκρουστον διακόσμησιν ρόδακος καὶ ἀνθεμίων, ἐξ Ἀθηνῶν, μυκηναϊκῶν χρόνων.

β) Χαλκᾶ: 1. — Ὑστερομινωικὸν III σκεῦος μετὰ προχύσεως (tan-card) ἐκ Μαλίων.

2. — Ψέλιον στρεπτὸν ἐξ Ἀξοῦ ἀρχαϊκῶν χρόνων.

3. — Μικρότατον κοχλιάριον χειρουργικῆς ἀποξέσεως κατὰ τὸν Συλλογέα, ἀδήλων χρόνων.

4. — Πλατεῖα ΥΜ λεπίς ἐγχειριδίου κάλλιστα σωζομένη καὶ διατηροῦσα

ἐπ' αὐτῆς τρεῖς χαλκοῦς ἦλους, διὰ τῶν ὁποίων προσηλώνετο ἡ λαβή. Προέρχεται ἐκ Φαιστοῦ.

5. — Ὅμας ὑστερομινωικὴ ἐκ πέντε μικρῶν ἐργαλείων λεπτοῦργοῦ, ἐνὸς λύχνου μὲ κάθετον ἐλικοειδῆ λαβήν, ἐνὸς ἄκρου διπλοῦ λατρευτικοῦ πελέκεως, καὶ μιᾶς λεκάνης ἀτελῶς σωζομένης μὲ χαρακτηριστικὰς λαβάς.

6. — Μέγας μινωικὸς κοπεὺς ἐκ Πεδιάδος.

7. — Λεπίς χαλκῆ μετὰ κοίλης ὑποδοχῆς τῆς λαβῆς διακοσμημένης, ἀδῆλων χρόνων.

8. — Ὅμας ἐκ πέντε διπλῶν πελέκεων καθημερινῆς χρήσεως καὶ ἐνὸς κοπέως, ἀγνώστου προελεύσεως, προσκομισθεῖσα ὑπὸ χαλκουργοῦ, εἰς τὸν ὅποιον εἶχον παραδοθῆ πρὸς τῆξιν!

9. — Ἀγγεῖον μετὰ διακεκριμένου στομίου ἄωτον ἐξ Ἀξοῦ.

γ) Πήλινα: 1. — Μικρὰ κεφαλὴ MM εἰδωλίου ἐκ Κνωσοῦ.

2. — Ὅμας ἐκ τριῶν ἀξιολόγων ΠΜ I ἀντικειμένων, περὶ τῶν ὁποίων λέγεται, δυστυχῶς ὄχι μετὰ βεβαιότητος, ὅτι προέρχονται ὑπὸ Ἀπεσωκάρη, περιλαμβάνουσα ἐν κάλυμμα διπλοῦ ἀγγείου (κέρνου;) ἐκ δύο κυλινδρικών σωμάτων συνδεομένων δι' ἐπιμήκους ἐλλειψοειδοῦς πλακιδίου διακοσμημένου μὲ λευκὰς τεμνομένας γραμμάς, β) ἐν μέλαν τροπιδωτὸν ἀγγεῖον μὲ δύο καθέτους τρητὰς λαβάς καὶ ὑψηλὸν στόμιον ἔχον διακόσμησιν παραλλήλων αὐλάκων, καὶ γ) ὁμοιον πρὸς τὸ ἀνωτέρω ἀλλὰ χονδροειδές, μετὰ ὀριζοντίας τρητῆς λαβῆς (Πβ. Κρητ. Χρονικά Ε', πίν. ΙΔ' ἀριθ. 3). Ἐξ Ἀπεσωκάρη προῆλθον καὶ τέσσαρες λεπίδες ὀψιδιανοῦ.

3. — ΠΜ I ὁμας ἐκ δύο ἀγγείων μὲ γραπτὴν ἐρυθρὰν κόσμησιν, ἥτοι μία πρόχους, ἧς ἐλλεῖπει τὸ στόμιον, ἔχουσα τεμνομένας ἐπὶ τοῦ πυθμένος λεπτὰς γραμμάς, καὶ ἐν τριποδικὸν ἀγγεῖον μὲ σωληνωτὴν πλαγίαν προχοὴν καὶ τοξοειδῆ λαβὴν ἄνωθεν. Ἡ ὁμας ὁμοιάζει πρὸς ἀγγεῖα τοῦ ἐξερευνηθέντος ὑπ' ἐμοῦ σπηλαιώδους τάφου τοῦ Κυπαρισσίου (Πβ. «Κρητικά Χρονικά», Ε'. 1951, σ. 275, ἐξ., καὶ εἰδικῶς διὰ τὰ παρόντα αὐτ. πίν. ΙΓ', 1, ἀριθ. 1 καὶ πίν. ΙΔ', 2, ἀριθ. 4). Πιθανῶς τὰ δύο ἀγγεῖα Γιαμαλάκη προέρχονται ἀπὸ τάφους τῆς αὐτῆς περιοχῆς.

4. — Εὐμεγέθης ΥΜ ΙΙΙ χονδροειδῆς ψευδόστομος ἀμφορεὺς ἐκ Κνωσοῦ.

5. — Ὅμας ἐκ πέντε γεωμετρικῶν ἀγγείων ἀπτικῶν, ἅτινα λέγονται προερχόμενα ἐξ Ἀδελῆ Ρεθύμνης, (ὀπόθεν καὶ μία ἐνδιαφέρουσα κάλπη παλαιὸν κτῆμα τῆς Συλλογῆς). Ἴσως πρόκειται περὶ εἰσαγωγῆς. Ἡ ὁμας περιλαμβάνει δύο ἀνοικτὰ καλαθοειδῆ ἀγγεῖα μὲ κυματειδεῖς λαβάς, δύο πρόχους μὲ ὑψηλόν, στρογγύλον, εὐρὸν στόμιον καὶ λαβὴν ὑπερυψουμένην τοῦ στομίου καὶ ἐν κάλυμμα κάλπης. Διακοσμητικὰ θέματα, μαϊάνδρος, ἡμικύκλια, ραβδώσεις, ρόδαξ, ρόμβος, τριγωνίδια, ζατρίκιον.

6. — Δίωτον εὐμέγεθες ἀγγεῖον ἐκ Μεσαρᾶς μετὰ σιγμοειδοῦς θέματος εἰς τοὺς ὦμους, ἀνατολιζούσης ἐποχῆς.

7. — Εὐμεγέθης μελανόμορφος κρατὴρ ἐξ Ἀξοῦ μὲ παράστασιν ἀρμάτων καὶ ἰπέων.

8. — Μελανόμορφος πυξίς κρητικοῦ ἐργαστηρίου ἐξ Ἰεραπέτρας, μὲ παράστασιν πτερωτῆς μορφῆς φερούσης στεφάνους (Νίκης;).

9. — Δύο σκύφοι μελανόμορφοι τῆς αὐτῆς προελεύσεως καὶ ἐργαστηρίου (Ἰεραπέτρας) μὲ παράστασιν ἀντινώτων γονυπειῶν Σιληνῶν. Ἀνθέμια.

10. — Μικρά πλαγγών ἐξ Ἄξου μετὰ προσθέτων ἄκρων, ἐξαρθρωμένων διὰ νήματος.

11. — Μικρὸν ὁμοίωμα μάσκας Σιληνοῦ ἐκ Κνωσοῦ, ρωμαϊκῶν χρόνων.

12. — Τριποδικὸν πτηνόμορφον πρωτογεωμετρικὸν ἀγγεῖον (πάπια) με ἐξίτηλον γραπτὴν διακόσμησιν.

δ) Σφραγιδές κ. λ.: Ἡ Συλλογὴ Γιαμαλάκη ἐπλουτίσθη με δωδεκάδα σφραγιδολίθων, τῶν πλείστων φακοειδῶν καὶ ἀμυγδαλοειδῶν ὡς καὶ τινῶν τριπλεύρων καὶ κυλίνδρων, ἐκ τῶν ὁποίων ἀναφέρω ἓνα εὐμεγέθη σκαραβαῖον ἐξ ἀμεθύστου ἄνευ παραστάσεως ἐκ Σιλάμου, μίαν κομβιόσχημον μεσομινωικὴν σφραγίδα ἐκ Μαλίων με τρεῖς ἀνθρωπίνας μορφάς, ἓνα ἀμυγδαλοειδῆ ἐκ πρασίνου στεατίου με παράστασιν πτερωτοῦ θηρίου ἐπιπίπτοντος ἐπὶ ζώου (ἐκ Μακρυτοίχου) ἐν σφραγίδιον εἰς σχῆμα νεοσσίου ὑπνώτοντος με παράστασιν βουκρανίου, κ.λ. Ἐπίσης ἐν δίπλευρον σφρόγισμα ἐκ Ψυχροῦ με ἀποιύπωσιν τριαίνης καὶ φοίνικος.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΑΛΕΞΙΟΥ